

نمای نزدیک

تلاش برای تکراری نشدن حضور «جناب خان»

ایده «قصه‌های هومن و جناب خان» چگونه شکل گرفت؟

«جنبانخان» سال هاست با زبان و لحن منحصر بفرد خود، مهمان خندهای مخاطبان است. این بار اما «هومن حاجی عبداللهی»، دوست و همراه قدیمی او، کنشش را گرفته تا قصه‌های تازه‌ای برای مخاطبان برافزاند. «قصه‌های هومن و جنبانخان» متفاوت بر این این شخصیت محبوب است. به نقل از روابط عمومی رسانه ملی، «در الدین نیکنجو» نیز هستند این برنامه‌ها، درباره شکل گیری این ایده، فضای برنامه و تفاوت‌های آن با تجربه‌های پیشین صحبت کرده است. «فریدالدین نیکنجو» نیز هستند برنامه «قصه‌های هومن و جنبانخان»، درباره ایده و شکل گیری این برنامه و تفاوت آن با تجربه‌های پیشین «جنبانخان» گفت: «قصه‌های هومن و جنبانخان» محصول یک خواسته هنری از سوی گروه برنامه‌ساز بود. در عین حال، شرایط خاصی که در دوره جنگ و محدودیت‌های ناشی از آن ایجاد شد، ما را به سمت فکر کردن به یک برنامه جمع‌وجورتر و متفاوت سود داد و از همین جا تجربه یک قالب نمایشی شکل گرفت. یقیناً، اگر ما می‌بود که صرفاً همان حضور آشنای «جنبانخان» را در یک فضای جدید تکرار کنیم. در برنامه‌های قبلی، «جنبانخان» عمدتاً در قالب برنامه‌های ترکیبی و کنشگر مجری یا در مواجهه با مهمانان دیده می‌شد، اما این جا قرار بود وارد یک جهان داستانی و روزمره و شویم و شب‌های آن زندگی، روابط و موقعیت‌های شخصی او را ببینیم؛ بنابراین، تفاوت اصلی در فرم و جهان برنامه بود؛ این که به جای تکرار تجربه‌های قبلی، امکان کشف لایه‌های پنهانی از «جنبانخان» را فراهم کنیم. «نیکنجو» درباره انتخاب «هومن حاجی عبداللهی» برای همراهی با «جنبانخان» نیز اظهار کرد: «هومن حاجی عبداللهی» مجموعه‌ای از ویژگی‌ها را در کنار هم دارد که برای چنین تجربه‌ای بسیار مناسب است. او سال‌ها سابقه اجرا دارد و در عین حال بازیگر شناخته‌شده‌ای است که تجربه تئاتر، تلویزیون و سینما را در کارنامه خود دارد.

حضورش در مجموعه‌ای مانند «پایتخت» نیز بخشی از این تجربه است و وی ادامه داد: از دیگر «هوم» سال‌ها تجربه پایداری و بازی با عروسک را دارد و پایداری یک شخصیت محبوب (پنگول) در «زنگین‌کمان» باعث شده بخشی با منطق بازی و تعامل با یک شخصیت عروسکی آشنا باشد؛ این ویژگی برای مواجهه و بازی او در کنار «جناب‌خان» بسیار مهم است. تهیه‌کننده (قسمه) هوم و پایداری اضافه کرد: شاید بهتر از همه، ویژگی‌ای باشد که در خود رابطه این دو به وجود می‌آید؛ هر دو در برقراری ارتباط با مخاطب توانایی بالایی دارند که «هوم» می‌تواند در کنار «جناب‌خان» بدون این که بخواد آنها را بگیرد، فضای لازم را برای دیده شدن و رشد شخصیت او ایجاد کند. همین ترکیب تجربه اجرا، بازیگری و شناخت عروسک، «هوم» را به انتخاب مناسبی برای این همکاری تبدیل کرد. «نیجیکو» درباره نمودار تعیین شده باشد. بخشی از جذابیت کار دقیقاً در این است که درون یک موقعیت طراحی شده، از لایه‌های طراحی می‌شوند، اما در این جنبش از برنامه‌ها کرد نیست همه چیز آخرین جزئیات این داستان تعیین شده باشد. بخشی از جذابیت کار دقیقاً در این است که درون یک موقعیت طراحی شده، امکان واکنش و خلق لحظه وجود داشته باشد. وی افزود: در خواصیهم می‌زانی درباره او به بعد از «جناب‌خان» و بخصوص «دکتر اس» و بخشی درخور توجهی از دیاپوگراف می‌کشد، و برپایه بادهای مشکل می‌گیرد؛ این بادهای البته در دل ساختار برنامه اتفاق می‌افتد و به همین دلیل می‌تواند در خدمت قصه و موقعیت نمایشی کار بگیرد. این تهیه‌کننده درباره تلاش برای جوگیر کردن تکراری شدن حضور «جناب‌خان» نیز گفت: پیش از هر چیز باید به خلاقیت «محمد بحرانی» اشاره کرد که عامل اصلی زنده بودن و طراوت هیجانی این شخصیت در تعامل با مخاطب حتی پس از بیش از ۱۲ سال حضور گسترده رسانه‌ای بوده؛ اما در کنار این ویژگی، مهم‌ترین تمهیدی که در طراحی برنامه در نظر گرفته‌ام، کار دادن «جناب‌خان» در موقعیت‌های جدید بود. وی ادامه داد: وقتی یک شخصیت سال‌ها در یک پیش‌فرض حضور داشته، طبیعی است که تکرار همان شیوه نتواند بخشی از جذابیت آن را تحت‌تاثیر قرار دهد، به همین دلیل، تلاش کردیم به جای این که صرفاً همان «جناب‌خان» را آشنا را در یک دور جدید کار کنیم، جهان او را گسترش بدهیم؛ وارد زندگی شخصی او می‌شویم، روابط جدیدی برای تعریف کنیم، او را در موقعیت‌های نمایشی متفاوت قرار دهیم و اجازه بدهیم لایه‌های دیگری از شخصیتش بیرون بیاید. «نیجیکو» افزود: از طرف دیگر، خود فرم سبک‌ام و ارتباطی که میان «هوم» و «جناب‌خان» شکل گرفته، امکان ایجاد موقعیت‌های متنوع و تجربه‌های تازه را در تمام دایره‌های می‌شود. «جناب‌خان» به بار از زوایای متفاوت دیده شود. در واقع، به جای تعریف دادن ویژگی‌های اصلی این شخصیت، تلاش کردیم این‌ها را تجربه‌های او را بزرگ کنیم و امکان کشف وجوه تازه‌ای از او را برای مخاطب فراهم آوریم. وی با اشاره به محتوای فرهنگی و اجتماعی برنامه اظهار کرد: اگر می‌تواند یکی از اهداف اصلی برنامه است، اما این به معنای بی‌توجهی به مسائل فرهنگی و اجتماعی نیست. پرداختن بهغدغه‌های اجتماعی و معنایی به فرهنگ‌سازی هیجانی که از غمغمه‌های ما بوده است و فکر می‌کنیم یک برنامه سرگرم‌کننده می‌تواند بدون تبدیل شدن به یک اثر آموزشی و شعاری، در این زمینه اثرگذار باشد. «نیجیکو» درباره مهم‌ترین مشکل تولید این برنامه گفت: یکی از مهم‌ترین مشکلات، ورود به گونه سبک‌ام بود. گونه‌ای که تولید آن در ایران به دلایل مختلف کار ساده‌ای نیست. از طری‌ها موقعیت و ریتم کم‌تری گرفته تا بازی، نویسندگی و ایجاد تداوم میان شوخی‌ها و داستان، همه نیازمند کمک سازو کار متفاوت است. وی تصریح کرد: در کنار آن، ما «جناب‌خان» را که مخاطب سال‌ها با یک شکل مشخص از حضورش شناخته، وارد دایره فضای نمایشی جدید کردیم و در کنار او «هوم» حاصل یک دیالوژی، و از این به‌عنوان یکی از شخصیت‌های اصلی این جهان قرار دادیم. این‌ها در حاشیه فقط تغییر فرم «جناب‌خان» نبود، باید این ترکیب جدید را هم به یک رابطه باورپذیر و جذاب تبدیل می‌کردیم.

۸ سریال در مسیر قاب تلویزیون

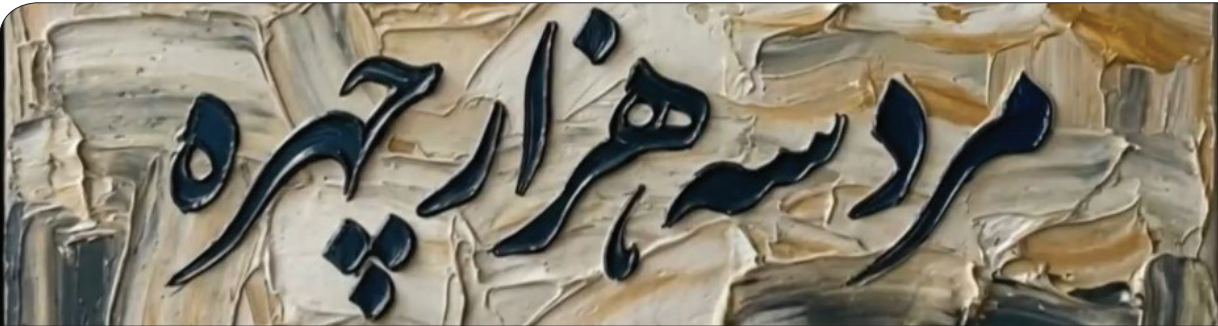
مجموعه‌ای از سریال‌های تازه سینما فیلم در مراحل مختلف پیش تولید، تصویربرداری و پس‌تولید قرار دارند

آماده می‌شوند. در این مجموعه آثار، از روایت زندگی و مبارزات «شیرعلی مردان بختیاری» و قصه‌ای از روزگار پس از واقعه کربلا تا زندگی تنها مادر شهید ژاپنی، داستان یک نوجوان آزاده، ماجراهای یک زوج جوان و بازگشت دوباره «فربرز باغ‌بیشه» به تلویزیون دیده می‌شود.

سریالی زیر سایه ۱۸ سال تغییر

نویسنده «مرد سه هزار چهره» درباره بازگرداندن «مسعود شصت چی» پس از سال ها و روند نگارش این سریال و تفاوت های این فصل با دو فصل قبلی می گوید

در هر شرایطی کاملاً آزاد است که هر چیزی را که می‌خواهد بنویسد. و روی اثر تولید «مرد سه هزار چهره» را از این‌کمی دیگر از عوامل مشاور کهنده کار دانست و اظهار کرد: ما در این شرایط سختی درگیر این طرح بودیم. چندین بار به دلیل مسائل واهی جنگی متوقف شد. این شرایط واهی باعث افتراق در روش‌های در حال حاضر تولید و هاستید، باید تمرکز داشته باشید، اما با قطع و وصل شدن کار و فاصله افتادن میان مراحل تولید، تمرکز هر یک تحت تأثیر قرار می‌گیرد. ارتباط میان همکاران کمتر می‌شود و فرصت گفتگو و تبادل نظر نیز کاهش پیدا می‌کند. «فرشادهمر» با اشاره به تلاش عوامل برای ادامه تولید، با وجود این شرایط، همه تلاش کرد کنند کار پیش برود و طرحی که پیش از این اتفاقات آغاز شده بود، به نتیجه برسد. وی درباره ارزیابی خود از خروجی نهایی «مرد سه هزار چهره» اظهار کرد: در مجموع فکر می‌کنم کار آبرومندی را درآورد است. البته شرایط عادی نیست و مخاطب در هر شرایط عادی به تماشا می‌آید نمی‌نشیند؛ همین شرایط می‌تواند روی نوع دید مخاطب از این آثار تأثیر بگذارد. وی تأکید کرد: ۱۸ سال گذشته و مخاطب با همان مخاطب ۱۸ سال قبل نیست. کارها را هم دیگر همان کارها نیستند. نگاه مردم، فضای جامعه و حتی نوع توجه مخاطب با آن‌ها هم یک تغییر کم درآورد است. اما زمانی شاید کمتر شاهد تولید می‌توانیم. و رضایت عمومی بیشتر به چشم می‌آید، اما از روی مخاطب فارسی می‌توان منتقدتر شده است و صفحات و رسانه‌های مختلف، آثار از الزوایا گوناگون بررسی می‌کنند. «فرشادهمر» در پایان گفت: بازتاب این بخشی از آواشنمایی که امروز نسبت به «مرد سه هزار چهره» دیده می‌شود، باید در اقتضای امروز و با توجه به فاصله‌ای که با زمان ساخت فصل‌های قبلی ایجاد شده، بررسی شود.

بود که هم ذهبت مخاطب نسبت به «مسعود» از بین نرود و هم قرار باشد همه چیز برای او نگارایی باشد. موقعیت‌ها برای تغییر می‌کردند، اما خود شخصیت همچنان برای مخاطب قابل درک بود. در عین حال، باید روند ساده هم صعودی و واحدی می‌بود. چیرگیان پیش می‌رفت، ولی یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های این فصل با دو فصل قبلی این است که شخصیت «مسعود» دانست و توضیح داد: در دو فصل قبلی، «مسعود» در موقعیت‌هایی قرار می‌گرفت و به اصطلاح جوگیر بعضی اتفاقات می‌شد، هر شیء موضوع بخش مهمی از کم‌دردی را شکل می‌داد، اما امر در این فصل، بعد از ۱۸ سال، شرایط موضوع بخش مهمی کرد؛ است و در موقعیت‌ها قرار داشته که باعث شد دیگر نتواند همان رفتارهای گذشته را داشته باشد. «فرشادهم» ادامه داد: شاید این تفاوت برای مخاطب خیلی محسوس نباشد، اما برای ما در زمان نوشتن یک مشکل جدی بود. ما بخشی از کم‌دردی را در فصل قبلی، اما برای این همین موقعیت‌ها را ناخوشه‌ای و کنش‌های «مسعود» شکل می‌گرفت، دیگر در اختیار نداشتیم، در نتیجه کار سخت‌تر شد و نمی‌توانستیم برای این موقعیت، صرفاً با جوگیر کردن شخصیت، اتفاق را بسط بدهیم و ابوتاب بیشتری به این بدهیم. این نویسنده درباره همکاری گروه نویسندگان و نقش «مهران مدیری» در روند نگارش نیز گفت: کار که نویسنده‌ای، دوست نویسنده هیچ‌وقت کاملاً باز نیست. این مسئله فقط به یک طرز خاص مربوط نمی‌شود. در این مورد ویت و اما محلات مختلفی وجود دارد و حتی هنگام نوشتن ساده‌ترین شوخی‌ها باید به این فکر کرد که چه باخ‌زودی می‌شکند است ایجاد کند. «فرشادهم» افزود: در نهایت، سفارش می‌دهند. همین‌ها و مراکشی مختلفی که برای تولید وجود دارد، روی متن تأثیر می‌گذارد. نویسنده باید کار دهن را طبعیتاً بعد از نظر گرفته شود؛ بنابراین این کار را نمی‌توانست نویسنده سلیقه کار دهن را طبعیتاً بعد از نظر گرفته شود؛ بنابراین این کار را نمی‌توانست نویسنده

مؤسسه سزال (مرد سه هزار چهره)، درباره تفاوت فصل جدید این مجموعه با دوفصل پیشین گفت: تلاش گروه مؤسسه سزال این بوده که ضمن حفظ کارهای انشائی اثر، به سمت تکرار موقعیت‌های گذشته نرود و این خصیصه‌ها را در داستان، موقعیت‌های بازیگران ایجاد کند. به گزارش روابط عمومی رسانه ملی، «امین قرایی‌فارس، به‌اشارة به روند نگارش فصل جدید اظهار کرد: چیزی که ما به سمتش رفتیم این بود که تا حد امکان به تکرار بینیم. تغییراتی را در نظر داشتیم، اما در برخی موارد به این نتیجه رسیدیم که تغییر دادن بعضی موقعیت‌ها، به‌خصوص خصیصه‌های کنار «مسعود مسعودی» که چندین سال از آب درمی‌آید، وقتی یک خصیصه برای مخاطب شناخته‌شده و دوست‌داشتنی است، تغییر دادن آن به هر قیمتی لزوماً نتیجه خوبی ندارد. ادامه داد: از طرف دیگر، اگر قرار بود خصیصه‌ها را خیلی تغییر بدهیم، کم‌کم زیادی لازم بود موقعیت‌های جدید را به مخاطب معرفی کنیم، بنابراین تلاش کردیم تغییرات اصلی در موقعیت‌ها اتفاق بیفتد. مخاطب می‌تواند به‌واسطه بازیگران تازه‌ای که در فصل «مرد سه هزار چهره» است، اما اشتباه قرار گرفت «مسعود» در موقعیت‌های مختلف، این بار شکل تازه‌ای پدیدآید. این مؤسسه به‌اشارة به فاصله زمانی میان فصل‌های این مجموعه اذعان نمود: «تعبیر وقتی ۱۸ سال از فصل قبلی گذشته، قضای زندگی و حال و هوای افراد، تغییر کرده است، بنابراین این فصل نیاز به ابزارموزیک و صدای، نمی‌خواستیم صرفاً برای ایجاد تغییر، چیزهایی را که قبلاً امتحان شده و جواب مثبت گرفته بود، کنار بگذاریم. تغییرات اصلی در موقعیت‌های تازه‌ای بود که مناسب بازیگران طرا حاشی داشتند، «برای بازیگران درخشان «مسعود» و «شیرین» که پس از ۱۸ سال و حدود نوسه‌ای که مخاطبان این اثر پیشین در آن دیده‌اند، گفت: مسئله این است که

گفت و گو

دغدغه مشترک فیلم‌سازان برای روایت روزهای جنگ

نگاهی به چگونگی ساخت مجموعه «سرو سپید سرخ» که یکی از جدابیت‌هایش این است که با تنوعی از شیوه‌های روایت در آن روبه‌رو هستیم

نویسنده و کارگردان اپیزود «تهران - تورنتو» از فصل نخست مجموعه نمایشی «سر امید سرخ» این مجموعه را حاصل دغدغه مشترک فیلمسازان ایرانی روایت‌روی جنگ رضاشاه دانست و گفت: در روزهای آغازین جنگ، همه به دنبال راهی بودند تا از زبان سینمایی داستانی، لحظه‌هایی را که خود تجربه می‌کردند، به قصه‌هایی برای نمایش مردم تبدیل کنند. «الی‌عاج» در گفت‌وگو با روابط عمومی رسانه ملی، با اشاره به شکل‌گیری فصل نخست «سر امید سرخ» اظهار کرد: در روزهای ابتدایی جنگ رضاشاه، من و تعدادی از دوستان فیلمساز احساس می‌کردیم باید کاری انجام دهیم. وقتی درباره این احساس با دیگران صحبت کردیم، متوجه شدیم که این احساس، مسئله‌ای شخصی نیست و میان بسیاری از فیلمسازان مشترک است.

وی افزود: ما بیشتر در حوزه سیمای داستانی فعالیت می‌کردیم و طبیعتاً شیوه کارمان نیز متفاوت بود به تولید مستند محدود بود، به سبب این دلیل، به این فکر افتادیم که در شرایط جنگی چگونه می‌توان داستان‌ها و اپیزودهای ساخت که روایتگر لحظه‌هایی باشند که خدیمان نیز در همان زمان از خارج تجربه کردند هستیم؛ این گونه بود که ما به فکر وی و کار گروهی، فصل نخست «سرو سید سرخ» شکل گرفت. این نویسنده و کارگردان با یادآوری جلسات شکرگیری ایده‌ها و فیلمنامه‌های مجموعه گفت: جلساتی داشتیم که از افکار تا طرح ادامه پیدا می‌کرد و حال‌وهوای شبیه‌نشدنی‌های پیش‌گفته‌ها داشت. دوستان دور هم جمع می‌شدند، هر کس ایده‌اش را مطرح می‌کرد و دیگران برای شکل‌گیری بهتر آن کمک می‌کردند. (عاج، نامه دادی: در فضای «سرو سید سرخ»، هیچ کارگردانی رقیب پیدا نکرد).

هر کس هر کمکی از دستش برای آمدن، برای دیگران انجام می‌داد. به جای دارم سومین اپیزودی بود که در روزهای آغاز جنگ، رمضان جلوی دوربین بردم. درست پیش از ضبط نخستین بار، دوستان تماس می‌گرفتند و می‌پرسیدند آیا کمکی لازم دارم تا به گروه ملحق شوند. حتی برخی از دوستان هنوز فیلم‌برداری اپیزود خود را آغاز نکرده بودند، اما برای هماهنگی با دیگران اعلام آمادگی می‌کردند. وی این تجربه را از شیرین‌ترین خاطرات کاری خود دانست و گفت: این میزان از همدلی و همکاری خالصانه برای من بسیار ارزشمند بود. هنوز چیزی تجربه‌ای برایم نکران نشده و خوشحالم که سهم کوچکی در تجربه سازندگی «سرو سید سرخ» داشته‌ام.

کارگردان اپیزود تهران - تروتنو، در روزی که برای ساختن این مجموعه توضیح داد: یکی از جذابیت‌های «سرو سید سرخ» این است که به نوعی از زیبایی‌شناسی، داستان‌ها و شیوه‌های روایت روبرو شویم. با کارگردان، دیدگاه‌ها و نگاه و سلیقه خود روایت می‌کند؛ از نوع فیلم‌برداری و حرکت دوربین گرفته تا انتخاب بازیگران و شیوه اجرا. وی افزود: همین تفاوت‌ها باعث می‌شود مخاطب با روایت‌های متنوعی مواجه شود. این روزها نیز در فضای مجازی روایت‌های پدیدارکننده مقایسه می‌شوند و مخاطبان به آن‌ها امتیاز می‌دهند؛ اتفاقی که نوعی رقابت دوستانه میان سازندگان ایجاد کرده و از این منظر، برای من جذاب است. (عاج، با اشاره به دشواری این شرایط، فرهنگزبان می‌گوید: ثابت لحظه‌های تاریخی و تبدیل تجربه‌های زنده به داستان، اتفاقی جذاب است، اما در عین حال خطرهای هم دارد. وقتی احساسات در اوج است، می‌خواهید سرشت پستی دوربین برود یا قصه‌ای بنویسید، این شباهت می‌تواند به قطع‌تلفظ کار تبدیل شود. اما با اشاره